



สภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร

Administration according to the Roles and Duties of the Non-formal and Informal Education Centers in the Districts of Yasothon Province

สุดารัตน์ พรมลี¹ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุศักดิ์ เกตุสิริ²

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

²รองศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร และ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ทำงาน และอายุ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ ข้าราชการครู 5 คน ครู กศน. ตำบล จำนวน 103 คน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกระบบเรียน จำนวน 18 คน บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 146 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณ 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามการกิจกรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาอาชีพ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ด้านการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ด้านการส่งเสริมการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการศึกษาตามอัธยาศัยในการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา ที่ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดทั้ง 6 ด้าน ซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากัน .96 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ต่อผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก

2. บุคลากรที่มี เพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และกรณีบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ABSTRACT

The research aimed to study the administration based on the roles and duties of the Non-formal and Informal Education Centers in districts of Yasothon province and to compare the opinions of the personnel under study towards the administration based on the roles and duties of the educational centers as classified by sex, working experiences, and age. The samples used in the research were 5 teachers from formal education, 103 teachers from non-formal education, 18 volunteer teachers for non-formal education, and 146 educational personnel. They were obtained by a stratified random



sampling. The research instrument was a five-rating scale questionnaire having a confidence value equivalent to .96. Statistics used in the study were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research findings were as follows.

1. The personnel under study viewed that the administration on the basis of roles and duties impacted the roles and duties of the Non-formal and Informal Education Center at a high level.

2. The personnel whose gender was different held no different opinion towards the administration according to the roles and the duties of the center studied. The personnel with different working experiences held a different view with a statistical significance of .01. As for individual aspects, it was found that there was a difference of a statistical significance of .01 in light of vocational education and informal education. In respect of social and communal development, there was statistical significance of .05.

3. The recommendations were as follows.

3.1 On the basic educational organization: the school administrators should organize the curriculum in response to the needs and true conditions of the learners. The teachers are required to plan prior to having the learning activity. Instructional media and technology should be more used in the teaching and learning process. State-of-the art equipment should be secured to keep with the pace of globalization.

3.2 On vocational education: the administrators should establish and support the vocational group. The course should cover a wide variety of issues. The vocational development in the community should be strengthened and self-dependent.

3.3 On the vocational skills: the administrators should organize a basic education to develop vocational skills taking into account the social and communal development, the philosophy of sufficiency economy and informal education. These aspects should be well integrated appropriately to ensure a well being in society. The activity to develop life skills should be conducted in line with the current conditions.

3.4 On social and communal development: the administrators should focus on the continuity of traditions, culture and customs. A good attitude is needed to enable the person to adjust to society. Modern life and cultural preservation of local traditions should be concurrently undertaken.

3.5 On the advocacy of the sufficiency economy: focus should be on the activities oriented towards the sufficiency economy. Due attention should be given to daily life. In addition, the school administrators are to conduct themselves a good model for others.

3.6 On the informal education: the educational media should be sufficient and made available to those keen to learn. Supervision and follow-up are essential. The public members who are interested in learning should be offered help to gain access to the learning sources. Furthermore, suggestions and encouragement should be occasionally provided.

Keywords: customer satisfaction, the learning process, formal education and informal education.



1. ບໍລິສັດ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งเน้นให้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเติมศักยภาพ นอกรากนั้นพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษาตามอธิราชศัยโดยยึดหลักความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน การเรียนรู้อย่าง公正 จำกัดสถานศึกษาและการให้ ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในปี พ.ศ.2553 สำนักงานส่งเสริมการศึกษาฯ จัดทำแผนแม่บท ให้มีนโยบายเปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ราคายุก คือ กศน. ตำบล ในทุกตำบลทั่วประเทศ โดยความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทยและองค์กรบริหารส่วนตำบล นโยบายการจัดตั้ง กศน. ตำบล นี้เป็นกลไกที่มีศักยภาพในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ของประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้ ครู กศน. ตำบล เป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมหลักของ กศน. ตำบล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในชุมชนที่ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้เมืองการสร้างสรรค์ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีภาคีเครือข่ายเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมจัดกิจกรรม ซึ่งมีเป้าหมายให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอก
โรงเรียนในหลักสูตรการศึกษาอุปกรณ์ดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา คิดเป็น ให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการที่เป็นนักศึกษา กศน. ให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพสูงสุด เพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความพึงพอใจในการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียนและสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตตันเองได้เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนมีหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ด้านความเสมอภาค ทางการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อพัฒนาตนเอง 3) ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ภัยวิชีวิต 4) ด้านความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความต้นด้วยของผู้เรียน และ 5) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในการดำเนินงานขั้นเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้การศึกษาอุปกรณ์เรียนของ กศน. ตำบล ในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว ได้มีนโยบายเร่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้การศึกษาอุปกรณ์เรียนของ กศน. ตำบล ในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความอนุรักษ์ ผู้วัยในฐานะบุคลากร ในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว ให้ได้ทราบด้วยในความสำคัญของนโยบายดังกล่าว และได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ของ กศน. ตำบล ในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ได้ตระหนักในความสำคัญของนโยบายดังกล่าว แล้วได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ของ กศน. ตำบล ในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ให้ได้ทราบด้วยในความสำคัญของนโยบายดังกล่าว และได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ของ กศน. ตำบล ในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ในปัจจุบันมีความพึงพอใจมากันอย่างเพียงใด สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความอนุรักษ์ ผู้วัยในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ในปัจจุบันมีความพึงพอใจมากันอย่างเพียงใด สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความอนุรักษ์ ผู้วัยในสังกัด ศูนย์การศึกษาอุปกรณ์เรียนและการศึกษาตามอธิบายศัพท์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร 5 ด้าน เพื่อนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของ กศน. ตำบล ให้



เป็นที่พึงพอใจของนักศึกษา กศน. ซึ่งเป็นผู้รับบริการจากการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็ก จังหวัดยโสธร ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กในจังหวัดยโสธร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กในจังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กในจังหวัดยโสธร มี 9 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับเด็ก จำนวน 9 คน ข้าราชการครู 5 คน ครู กศน. ตำแหน่ง จำนวน 103 คน ครุอาสาสมัครการศึกษานอกระบบเรียน จำนวน 18 คน บุคลากรทางการศึกษา 11 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กในจังหวัดยโสธร รวม ประชากรทั้งสิ้น 146 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร 9 คน ข้าราชการครู 5 คน ครู กศน. ตำแหน่ง 60 คน และครุอาสาสมัครการศึกษานอกระบบเรียน 18 คน และบุคลากรทางการศึกษา 11 คน ที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กในจังหวัดยโสธร จำนวน 103 คน ตามตารางของ Krejcie and Morgan ได้มາโดยวิธีการ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. ครอบเนื้อหาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย กำหนดกรอบเนื้อหาที่จะศึกษา ไว้ 6 ด้าน (คือ 1) ด้าน การจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน 2) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ 3) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

ทักษะชีวิต 4) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม และชุมชน 5) ด้านการส่งเสริมการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6) ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

4. กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบเรียนไว้ 5 หลัก คือ 1) หลักความเสมอภาคทางการศึกษา 2) หลักการพัฒนาตนเองและเพื่อพัฒนาเอง 3) หลักการบูรณาการการเรียนรู้ภารกิจชีวิต 4) หลักความอดทนด้วยกัน ปัญหาความต้องการและความถี่ของผู้เรียนและ 5) หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน

5. พื้นที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กในจังหวัดยโสธร

6. ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2555-เมษายน พ.ศ. 2556

4. วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1) แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลที่ท้าวไปของนักศึกษา กศน. มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งจะถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ และก่อนเข้ามาหมายการจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษา กศน. ที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบเรียนของศูนย์การเรียนชุมชน ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็ก จังหวัดยโสธร 5 ด้าน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบมีโครงสร้างค้านเนื้อหา 5 ด้าน เพื่อใช้สัมภาษณ์ ครู กศน. ตำแหน่ง จำนวน 16 คน โดยการใช้ประเด็น/แนวคิดมา กว้างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลเล่าเรื่องราวอย่าง มีเป้าหมาย ตามประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของนักศึกษา กศน. ที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบเรียนของกศน. ตำแหน่ง



5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน การวิจัย ใช้สถิติการทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F
3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยข้อมูล

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารตามบทบาท และอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร จากแบบสอบถามจำนวน 103 ชุด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษา นอกรอบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน การส่งเสริมการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. บุคลากรที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอใน จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. บุคลากรที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอใน จังหวัดยโสธร โดยรวม ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบร้า ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนและด้านการส่งเสริมการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. บุคลากรที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกรอบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกรอบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร มีประเด็นที่ควรนํามาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบร้า สภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกรอบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ด้านการส่งเสริมการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นัฐวุฒิ พงษ์ไพบูลย์ (2548 : ค-จ) "ได้ทำการศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมให้ครุภัณฑ์กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบร้า 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครุภัณฑ์กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ด้านการจัดภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน อยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูรู้สึกดีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครุภัณฑ์กิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบร้า

1.1 ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบร้า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกรอบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธรอยู่ใน



ระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการประชุมวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมีการจัดทำเอกสารทางวิชาการ ผลิตคู่มือครุ เอกสารประกอบการสอน สำหรับการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ไฟจิตร ศรีโนนยางา (2550 : บทที่ดัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากร ทางการศึกษาต่อภาวะผู้นำท่าทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ผลการวิจัยสรุปว่า ความคิดเห็นของ บุคลากรทางการศึกษาต่อภาวะผู้นำท่าทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยด้านเรื่องตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อยคือ ด้านการบริหารจัดการให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลง ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการ สอน ด้านการพัฒนาใน การพัฒนางานวิชาการ ด้าน การตรวจสอบความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และด้านการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้การปฏิรูปการ เรียนรู้

1.2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
อาชีพ พบทวบุคลากรมีความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหาร
ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดสิงห์
อยุไนเรือดันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่อง มีการนำเทคโนโลยี
เป็นการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่ต้องการนำ
เทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ และมีการฝึกหัด吉祥อาชีพ
เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะ
พื้นฐานในอาชีพสามารถที่จะต้นเรื่องได้ซึ่งสอดคล้องกับผล
การศึกษาของ ไภจิตร ศรีโนนยาง (2550 : บทคัดย่อ) ทำ
การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อ
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย
สรุปว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียง
ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการบริหาร
จัดการให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ด้านการให้นวัตกรรมเพื่อ⁺
การเรียนการสอน ด้านการทั่งตนลงในการพัฒนางาน
วิชาการ ด้านการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตัวเอง และด้าน
การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้การปฏิรูป
การเรียนรู้

1.3 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

ทักษะชีวิต พบร่วมกับคุณภาพมีความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดปัตตานีระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นี่เอง มีการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีสาระสอดคล้องกับบริบทของสังคม และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นัฐรุ๊ฟ พงษ์ภำพ (2548 : ค-) ได้ทำการศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมให้ครุฑักจิกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครุฑักจิกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ด้านการจัดภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครุฑักจิกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประسบการณ์ และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

สังคมและชุมชน พบร่วมกับครุภารกิจความคิดเห็นต่อสภาพ
การบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์
การศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
ในจังหวัดโดยสรุปในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่อง มี
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมโดยใช้
ชุมชนเป็นฐาน และมีการจัดการศึกษานเนื่องความสำคัญ
ทั้งความรู้ คุณธรรมและระบบการกรุ่นและบูรณาการตาม
ความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ
ผลการศึกษาของ วันแรม ศรีพงษ์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้
ศึกษารายงานผลการบริหารสถานศึกษาตามแนว
ทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่
ความเป็นเลิศเฉพาะภารณ์โรงเรียนบ้านโภกกลาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการ
ดำเนินงานพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามแนว
ทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่
ความเป็นเลิศด้านการบริหารสถานศึกษาตามขอบข่าย



การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการบริหาร หรือการดำเนินการอยู่ในระดับมาก 2) การบริหาร สถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านการปฏิรูป การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีระดับการบริหารหรือการดำเนินการอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่นักผู้เรียนเป็นสำคัญ มี ระดับการบริหารหรือการดำเนินการอยู่ในระดับมาก 4) การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีระดับการ บริหารหรือการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการส่งเสริมการศึกษาตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าบุคลากรมีความ คิดเห็นต่อสภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจ หน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกรอบและ การศึกษาตาม อัธยาศัยอาเภอในจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง เรื่อง มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงโดยการฝึกปฏิบัติให้คิดเป็นทำเป็น และมีการประสานและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ต่างๆ พัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและถ่ายทอด เพย์แพทีให้ ประชาชนได้รับทราบในวงกว้าง ซึ่งสอดคล้องกับผล การศึกษาของ อินทร กิตติก้อง (2550 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาตามการรับรู้ของบุคลากรในอำนาจอุบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขนาดอุบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียง ตามลำดับมากไปน้อย คือ 1) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นธรรมและยึดมั่นต่อหลักคุณธรรม 2) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความปลดปล่อย 3) การ ส่งเสริมวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและ ครู 4) การได้รับการยอมรับและมีเชื่อถือในวงการศึกษา 5) การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลหรือประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย 6) การดำเนินการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 7) การมีศักยภาพในการบริหารหลักสูตรและการสอน และ 8) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและ สมาคมของชุมชน

1.6 ด้านการจัดการศึกษาตาม อัธยาศัย พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อสภาพการ บริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอาเภอในจังหวัด ยโสธรอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่อง มีการ จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่ถือว่าเป็นผู้มี วุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบและมีประสบการณ์ และมี การจัดส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายทั้ง ภายในและภายนอกห้องสมุดเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผล การศึกษาของ นัชฐ์ พงษ์เกษ (2548 : ค-ง) ได้ ทำการศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาครี สะเกะ เขต 1 พบว่า 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็น ต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อการ เรียนรู้ ด้านการจัดภูมิปัญญาห้องถีน และด้านการจัด สภาพแวดล้อมทางการเรียน อยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกะ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหาร ใน การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกะ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกันเพื่อเบรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ต่อผลการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ศูนย์ การศึกษานอกรอบและ การศึกษาตาม อัธยาศัยอาเภอ ในจังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ อายุ และ ประสบการณ์ทำงาน

2. จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากการศึกษาพบว่า บุคลากรที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารตาม บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกรอบ และ การศึกษาตาม อัธยาศัยอาเภอใน จังหวัดยโสธร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้านผล การศึกษาที่นี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ กำหนดว่า อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหาร ตามบทบาท และอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกร



ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร ต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยดังกล่าว แต่ ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของสายยัมห์ พันธ์งาม (2552 : 80 - 83) ได้ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ครูศูนย์การเรียนชุมชนมีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่าทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 จากการศึกษาพบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อสภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้านผลการศึกษาที่จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่กำหนดว่า ประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร ต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยดังกล่าว แต่ ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สายยัมห์ พันธ์งาม (2552 : 80-83) ได้ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ครูศูนย์การเรียนชุมชนมีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่าทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 จากการศึกษาพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอใน จังหวัดยโสธร

โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้านผลการศึกษานี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดว่า เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดยโสธร ต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยดังกล่าว แต่ ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สายยัมห์ พันธ์งาม (2552 : 80-83) ได้ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ครูศูนย์การเรียนชุมชนมีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่าทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา จัดหลักสูตรมีเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องตามความต้องการและความเป็นจริงของผู้เรียน ครูและนักศึกษาต้องมีการวางแผนในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง เพิ่มสื่อและเทคโนโลยีในการสอน គรรມีการจัดทำสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวทันโลกโลกในวิถีปัจจุบัน

2. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาอาชีพโดยการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและสนับสนุนความต้องการของกลุ่มอาชีพอย่างจริงจังเพื่อการพัฒนาอาชีพ ให้มีความยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้ ใน การฝึกทักษะอาชีพควรจัดให้มีความหลากหลายและมีหลักสูตรอาชีพ ท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย จัดให้มีการพัฒนาอาชีพในชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

3. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ



การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน การส่งเสริมการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ การจัดการศึกษาตามวัชรยาศัยมาบรรณาการ ให้เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของกลุ่มเป้าหมายและสามารถอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตให้กับบุคลากรและสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น ถ้าช่วงไหนเกิดโรคระบาดก็ควรจัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้อง

4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหาร สถานศึกษา บุรุษเน้นการสืบสานประเพณี วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามให้คงอยู่เพื่อพัฒนาสังคมให้สงบสุขต่อไป ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักงาน กศน. สร้างเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติดน ในการสังคมความเป็นอยู่ให้ครอบคลุมทั้งความทันสมัยควบคู่กับการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

5. ด้านการส่งเสริมการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหาร สถานศึกษา บุรุษเน้นการจัดกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมอันจะเป็นผลดีต่อการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป จัดและส่งเสริมกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยตระหนักรถึงการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข น้อมนำแนวทางพระราชนิรันดร์ไว้ในทุกๆ ด้าน กลุ่มเป้าหมาย ปฏิบัติอย่างถูกต้องและจัดทำตัวอย่างในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม

6. ด้านการจัดการศึกษาตามอธิการย มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา จัดหาสื่อให้เพียงพอ ต่อผู้รับบริการ/ผู้สนใจ/ผู้เรียน มีการออกแบบติดตามผลการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอธิการย เช่น บ้านหนังสืออัจฉริยะต้องนำเสนอสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ลงพื้นที่ถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างท่องถึง ส่งเสริมให้ประชาชนผู้สนใจห้ามไม่ได้มีโอกาสเข้าห้องเรียนการศึกษาโดยจัดตั้งกลุ่มนิเทศ ตามความต้องการของกลุ่มนั้นๆ ได้ศึกษาความต้องการของตนเองและมีการนิเทศ ให้กำลังใจ เสนอแนะ การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการวิจัยและพัฒนาการดำเนินงาน การบริหารตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศูนย์

การศึกษา นอกรอบและการศึกษาตามอธิการย อำเภอในจังหวัดยโสธรอย่างต่อเนื่อง

2. ควรทำการวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษา ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ ของศูนย์การศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอธิการย อำเภอต่างๆ

3. ควรทำการศึกษาสภาพการบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอธิการย ในรูปแบบอื่นๆ เพื่อนำองค์กรไปสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

9. กิจกรรมประภาค

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์และคำชี้แนะที่มีคุณค่าของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งมีอาจนามากล่าวได้ทั้งหมด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุศักดิ์ เกตุสิริ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดีเยี่ยม โดยให้ความอาใจใส่ ชี้แนะ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ เพื่อให้สมบูรณ์ ทุกขั้นตอนมากที่สุด และขออภัยให้กลับใจแก้ผิดวิจัยตลอดมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีทุกท่าน ที่ประสาทวิชาการด้านการบริหารการศึกษา พร้อมทั้งได้ให้คำแนะนำในการบริหารปัจจุบัน พัฒนางานวิจัยครั้งนี้ด้วยความเมตตากรุณาต่อสูงคุณศิรย์ด้วยความทุ่มเทเสียสละอย่างจริงใจ

ขอขอบพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมห้องหมู่เรียน บ.ศ.ค.ค.17 ทุกท่าน ที่เป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ ทั้งให้กำลังใจ เป็นแรงผลักดันให้การสนับสนุน ตลอดมา ทำให้การทาวิจัยในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบ บุชาคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบันสืบไป

10. บรรณานุกรม

จารุยา จิรชีวะ. (2548). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน



พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัด
ลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

(2549). เอกสารประกอบการอบรมครู
การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ.
อุบลราชธานี: ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สนน์ เดชะวนก. (2550). การศึกษาศึกษาปัญหาการ
เข้าร่วมกิจกรรมการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ของนักศึกษาการศึกษานอก
โรงเรียน ศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอหัวหินบัวระเหว จังหวัด
ชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

สายัณห์ พันธ์งาม. (2552). การจัดกระบวนการเรียนรู้
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยของครูศูนย์การเรียนชุมชน
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวันครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545).
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: บริษัท พฤกษา
กราฟฟิค จำกัด

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย. (2553). ครุ ศศน.ตำบล ครุ
ของชุมชน ผู้ชี้เบเกลื่อนกระบวนการ
เรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ: รังษีการ
พิมพ์.

. (2552). คู่มือการดำเนินงาน ศศน.ตำบล
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท พฤก
ษา กราฟฟิค จำกัด.

. (2553). คู่มือการดำเนินงาน หลักสูตร
การศึกษานอกระบบระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. นนทบุรี:
บริษัท ไทยพับลิค เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
นนทบุรี: บริษัท ไทย พับลิค เอ็ดดูเคชั่น
จำกัด

. (2551). พระราชนูญ ยุติส งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

. (2554). 3 ปี สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

อุดม เชยกีวงศ์. (2551). การส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
กรุงเทพฯ: แสงดาว.